

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА СУТНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ РЕГІОНУ

*Н.П. Ананевич, здобувач вищої освіти групи Б-3/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Зміна клімату є однією з найбільш важливих, складних проблем у галузі охорони навколишнього середовища. Збільшення в атмосфері концентрації вуглекислого газу та інших парникових газів впливає на глобальну зміну температурного режиму. Підвищення температури може викликати цілу низку таких явищ, як підвищення рівня моря та зміни в локальних кліматичних умовах, що, в свою чергу, може негативно вплинути на соціально-економічний розвиток країн [1].

Сучасна екологічна ситуація у світі, з якою пов'язані проблеми охорони і відтворення біологічних ресурсів, пов'язана із кількісним зростанням негативних явищ техногенного характеру.

Сьогодні на планеті визначено 36 найважливіших глобальних проблем, що чекають людство у XXI столітті (зміна клімату, дефіцит питної води, знеліснення/опустелювання, забруднення прісних вод, низька якість управління, втрата біорізноманіття, зростання і міграція населення, зміна соціальних цінностей, утилізація відходів, забруднення повітря) [2].

Одним із важливих завдань людства є збереження природно-заповідного фонду. Природно-заповідний фонд України знаходиться під державним управлінням Міністерства екології та природних ресурсів України. За результатами даних обліку територій та об'єктів природно-заповідного фонду, поданих органами виконавчої влади на місцевому рівні, що забезпечують реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, станом на 01.01.2018 природно-заповідний фонд України має в своєму складі 8296 територій та об'єктів загальною площею 4,318 млн.га в межах території України та 402500,0 га в межах акваторії Чорного моря. Відношення фактичної площі природно-заповідного фонду до площі держави становить 6,6%. За 2017 рік створено 54 території та об'єкти природно-

заповідного фонду, розширено 7, зменшено площу 3, а також скасовано статус 4 об'єктів. За 2017 рік площа природно-заповідного фонду найбільше збільшилась у Закарпатській області (на 1664,8 га), Київській області (на 511,14 га), Донецькій (на 407,9 га) та Луганській (на 308,2 га) областях [3].

Територія України відзначається надмірним техно- і антропогенним навантаженням на природне середовище та високим ступенем його забруднення. Промислове навантаження на довкілля від викидів підприємств у розрахунку на 1 кв. км площі країни становить близько 6,5 тонн, на душу населення – більше ніж 80 кг на рік. Тверді, рідкі й газоподібні викиди забруднюючих речовин поступають в усі компоненти природи: воду, ґрунт, атмосферне повітря. Найбільше викидів здійснюється в атмосферне повітря, через яке небезпечні речовини поширюються в інші компоненти природи, підвищуючи тим самим уже існуючий у них рівень забруднення. У процесі довготривалої дії забруднювачів погіршуються чи порушуються основні природні, соціально-економічні функції природного середовища [4].

Створення ефективної системи охорони довкілля – одне з найважливіших завдань сьогодення. Сприяти цьому може перегляд нормативно-правової бази і прийняття парламентом України концепції переходу на модель сталого розвитку, що базується на принципах «екологізації». У Законі України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 р.» визначено пріоритети зменшення промислових викидів та забруднення довкілля, зокрема шляхом використання альтернативних джерел енергії і налагодження замкнутих циклів виробництва [5].

У Миколаївській області ведуться постійні роботи щодо збільшення площі природно-заповідного фонду. Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року передбачено збільшення площі природно-заповідного фонду Миколаївщини до 8,9% від її загальної площі. Однак досягнення визначеного Державною стратегією показника ускладнене високим ступенем господарської освоєності території області. Кількість земель, що можуть бути включені до складу природно-заповідного фонду області не

відповідає необхідним критеріям. Управлінням екології та природних ресурсів Миколаївської облдержадміністрації здійснюються комплексні заходи відповідно до чинного природоохоронного законодавства щодо забезпечення збільшення площі природно-заповідного фонду області [7].

Екологічну безпеку розглядають як необхідний рівень якості навколишнього середовища, де відсутні загрози здоров'ю та життєдіяльності суспільства. Досягнення екологічної безпеки регіону можливе лише за дотриманням загальних принципів і підходів до вирішення екологічних проблем. Одним із принципових підходів є розширення природно-заповідного фонду, що у свою чергу вимагає додаткових стратегічних завдань і етапів їхньої реалізації.

Література:

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Миколаївській області у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/Reg.report/Нацдоп_Миколаївська%20область_2016.pdf.
2. Екологічні проблеми сучасності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.kr.ua/bookexhibit/ekol.html>.
3. Природно-заповідний фонд України. Території та об'єкти ПЗФ України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pzf.menr.gov.ua>.
4. Екологічні дослідження в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/3907>.
5. Екологічний стан України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nasze-slowo.pl/ekologichniy-stan-ukrayini/>.
7. Управління екології та природних ресурсів Миколаївської облдержадміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ecolog.mk.gov.ua/ua/pzf/rozvytok/>.

***Науковий керівник – Вишневська О.М.,
д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет***